

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADOK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége és a Timisoarai
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete
hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-
gal

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Problemele actuale ale micii industrii

De: AL. ARDELEANU,

Președintele Asociației Generale a Micilor
Industriași și Meseriași Patroni.

Scumpirea excesivă a vieții este suportată de micii industriași și de meseriași, în bună parte, între altele, și din cauza vitregiei cu care clasa conducătoare tratează aceste foarte importante categorii sociale producătoare. Înainte de război, bunăoară, România mică, țară agricolă, lipsită de o industrie mare organizată, a cunoscut un progres real al meseriilor și al miciei industrii, protejuate de guvernele de atunci. Se tindea firește și la o stăvilire a migrațiunii meseriașilor străini, cari invadua și cari găseau teren de dezvoltare din cauza lipsei de pregătire profesională a meseriașilor indigeni. După război, mica industrie și meseriașii patroni s'au refăcut repede și au contribuit în largă măsură la opera de refacere a țării noi. Criza economică a pus stavila acestei acțiuni de progres a meseriilor naționale.

Guvernele cari s'au perindat la cârma statului, n'au dat importanță și n'au sprijinit cu nimica aceste elemente productive ale clasei mijlocii, ajunse pe punctul de a dispărea, economicște. Scumpirea vieții este o consecință firească a politicii economice, dusă de regimul capitalist, care desconsideră categoriile de micii producători, dar încurajează în schimb trusturile și cartelurile în toate domeniile de producție. Aceste trusturi au scumpit materia primă și materialele de construcții; micul industriaș și patronul meseriaș care este cumpărătorul cel mai activ al acestor materii prime scumpe, a ajuns aservit injuncțiunilor dictate de marele capital — în situație analoagă cu servii feudalității.

Meseriașul plătește materia primă scump, din lipsă de cereri concurență este mare, ea duce la eftenirea mâinii de lucru și la lipsa unui câștig rezonabil pentru munca efectuată. Privim această situație cu îngrijorare — căci nu mai putem rezista. Văd ridicarea economică a clasei noastre numai dela o nouă rânduială politică și o nouă organizare economică, în care factorul muncă să fie valorificat, pe plan egal, și pentru munca țărănească și pentru munca meșteșugărească.

Regimul comerțului exterior.

Măsurile luate de guvern, în ce privește regimul de reglementarea comerțului și schimbului cu străinătatea a lovit foarte mult în interesele micii industrii și a meseriașilor patroni. În timpurile normale, legăturile de schimb cu străinătatea erau reglementate prin tratate de comerț, care asigurau bine înțeles, pe o perioadă de timp, o stabilitate a prețului materiilor prime importate, dând posibilitate și meseriașilor de a-și stabili în mod precis valorificarea muncii pe o durată mai lungă. În regimul de azi, care se modifică după concepția fiecărui ministru, și după fluctuațiile valutare ale fiecărei țări, mica industrie și meseriașii sunt pur și simplu în derută. Publicul consumator este obligat la prețuri cunoscute, pentru anumite obiecte executate, diferența de preț, din cauza nestabilității regimului de comerț cu străinătatea, este suportată de meseriaș, printr-o devalorizare continuă a prețului muncii prestate, a câștigului. Dar acest lucru duce la ruină economică singură.

(Continuare la pagina 6.)

Hajza a szerzett jogok elismereléséért . . .

Hogyan járhatják ki Bucures- tiben aktáik elintézését az elismert építőiparosok névjegyzékéből kima- radt építőmesterek

Niman dr. clujii szakosztályi elnök érdekes nyilatkozata a clujii küldöttség bucurestiai útjának eredményeiről.

Leghelyesebb, ha személyesen vagy személyes megbízottjuk útján járnak el Bucarestiben az érdekeltek

Az ardeali és bánáti építőiparosság szerzett jogainak ügye nagyfontosságú fordulópont-hoz érkezett. Közelmultban egy füzet jelent meg, amely mint hivatalos hivatalosan közölte azoknak az építőiparosoknak névsorát, akiknek jogait illetékes körök elismerték. A névsorból egész tömege hiányzik az ardeali és bánáti építőiparosság legrégibb és leginkább elismert reprezentánsainak. Erthető, hogy a hivatalos füzet megjelenése hatalmas riadalmat és óriási elkeseredést keltett az érdekeltek körében. Nemkülönben érthető az is, hogy valamennyi város érdekelte építőiparosai erőteljes mozgalmat indítottak a hivatalos listából kimaradt szakmabeliek szerzett jogainak elismertetése érdekében.

Alábbiakban a clujii építőiparosok megmozdulásáról lesz szó. A kincses város jogaitól megfosztott építőiparossága most, a tizenkettedik órában rájött végre arra, hogy

nom azzal kell kezdeni a szerzett jogok el-

ismertetését, hogy elégtételért a bírósághoz fordulunk, hanem igyekezni kell az illetékes miniszteri és építész kamarai körökkel felvenni az összeköttetést, mert ilyen módon gyorsabban és előnyösebben biztosítható a sérelmet szenvedett építőiparosok szerzett jogainak elismertetése.

E hó 4-én, háromtagú küldöttség ment Clujról Bucuresztbe Cluj város építőiparosságának e nagy sérelme ügyében. A küldöttséget Niman Lajos dr. clujii építész, az ottani építőipari szakcsoport elnöke vezette és tagjai Romanovici Grigorie, a clujii kereskedelmi és iparkamara képviselője, valamint Seredan Valér ipartestületi titkár voltak. Az Iparos Clujra kiküldött munkatársa érdekes beszélgetést folytatott az ügyben Niman Lajos dr.-al, aki a következőket volt szíves lapunk számára az ardeali és bánáti kartársak informálása és utbaigazítása céljából közölni:

Niman Lajos dr. nyilatkozata

— Mi természetesen kizárólag a mi szakcsoportunk, tehát a clujii építőiparosok érdekében jártunk el, — kezdte nyilatkozatát Niman dr. — Utunk először az Academia de Arhitecti-hez, az építész kamarához vezetett, ahol a nyári szabadságsezon miatt csak a titkársággal volt módunkban az összeköttetést felvenni. Közölték itt velünk, hogy

clujii kartársaink kérvényeit már áttanulmányozták.

A hivatalos kimutatásba felvett építészek kivül két clujii kartársunkat vették föl még a névsorba, mint elismert építész és további négy kartársunk kapta meg az ugynevezett korlátozott jogokat, ami azt jelenti, hogy két emeletnél magasabb házat nem tervezhetnek.

— Clujon összesen hat építész ismertek el teljes jogkörrel, akik közül három közhivatalt visel. Hét építőmestert korlátozott tervezési jogkörrel kétémeletesig, további kettőt tervezési jogok elismerése nélkül vettek fel a kimutatásba. Ez az eredmény bizony nagyon szomorú, mert a clujii szakosztály tagjainak száma 32. Ez azt jelenti, hogy tizenöt kimaradt a kimutatásból.

— A listából kimaradt kartársak egy része-

nek ügye még nem döntött véglegesen el, mert ügyük elbírálása alatt áll.

Egyes hiányzó iratok megküldését kívánják tőlük az akadémia titkárságánál.

Mindössze öt clujii kartárs kérvényét utastották minden további indoklás nélkül el.

— Csontán építész kamarai dékán jelenleg szabadságon van. A kartársak osztályozását végző bizottság munkája az ő vezetése alatt folyik. Igen sok zavart idéz elő, hogy az akták az illetékes fórumok között meglehetősen szeszélyesen vándorolnak. Ennek a vándorlásnak esett áldozatul egyik kartársunk valamennyi irata, amelyről senki sem tudja, hogy hova tűntek el, így az egész kérvényt újra be kell adnia.

Ez az aktavándorlás teszi érthetővé, hogy miért nem hozták meg a rendelkezésre álló hosszú idő folyamán valamennyi kartársunk ügyében a döntést.

Akik ugyanis nem szerepelnek a kimutatásban, azoknak iratai a kultuszminisztérium jogügyi osztályánál feneklettek meg. Onnan kell kiemelni az aktákat az elintézés sürgetésekor.

— Küldöttünk a kultuszminisztériumban

is járt. A legtöbb iroda itt is üres a szabadság-idő miatt. Sem a miniszter, sem az államtitkár nincsenek hivatalaikban. Itt csak Valeriu kultusz-miniszteri vezérigazgató urrai volt alkalmunk beszélni, aki készséggel állt rendelkezésünkre. Mi

ott a helyszínen terjedelmes memorandumot szövegeztünk, amelyben kellő jogi és építési szaktudással ismertettük a szerzett jogok problémáját és előadtuk jogos kívánatainkat.

A memorandumot készségesen átvette tőlünk a vezérigazgató ur, jóindulatáról biztosított bennünket és

megígérte, hogy emlékiratunkat pontosan át fogja tanulmányozni.

Mi sem bizonyíthatja jobban Valeriu vezérigazgató ur jóindulatát, minthogy azonnal fel akarta venni az érintkezést Clortan építéskamarai dékánnal és

egy együttes megbeszélést akart az ügyben az építéskamarai dékán és a mi bevonásunkkal összehozni.

Ez, sajnos, nem sikerült, mert a dékán nem tartózkodott Bucursetiben. Reméljük, hogy

rövidesen mégis sikerül egy ilyen megbeszélést lefolytatni, aminek igen nagy és messze kiható haszna lesz a kartársak ügyének kedvező elintézése szempontjából.

— Jellemző a helyzetre, hogy

egyik kartársunk ügyét azért nem intézték el, mert nem szerepelt az akták között a kartárs állampolgársági bizonyítványa.

Mindössze ennek az egyetlen aktának hiánya idézte elő, hogy a kartárs nem került be az elismert építésszek névjegyzékébe. A Valeriu vezérigazgató urral folytatott beszélgetés alapján azt a következtetést vonom le a meglehetősen össze-zavart helyzetből, hogy

azok, akiknek ügye még nincsen rendezve, de kéreelmeket annak idején beadták, leghelyesebben teszik, ha személyesen informálódnak Bucursetiben, vagy megbízottat küldenek oda, mert igen sokszor egészen jelentéktelen okokon múlik, hogy ügyük még mindig elintézetlen.

Igen sokan vannak például, akik nem fizették be azt a kétezer leit, amit az akták átvizsgálási díja címén kíván az illetékes fórum.

Ezt a kétezer leies összeget haladéktalanul fizessék be minden egyes kartárs, mert ellenkező esetben aktáikat kézbe se veszik.

— Október hó folyamán, — folytatta igen érdekes nyilatkozatát Niman dr. —

a szerzett jogok elbírálására kiküldött bizottság még egy gyűlést tart és ekkor fogják elintézni a névjegyzékből kimaradtak ügyeit. Nekem az a benyomásom, hogy a bizottság a legnagyobb súlyt arra fekteti, hogy

az öt évi megszakítás nélküli gyakorlat kellemően bizonyítva legyen.

Fontos tehát, hogy évtizedes építőiparos multtal bíró kartársaink, akiknek ügye még elintézve nincsen, ezt az öt évi gyakorlatot félre nem érthetően és az idők folyamán végzett valamennyi munkájuk kellő felsorolásával igazolják.

— Ugyancsak Bucursetiben tudtam meg, hogy az illetékesek szerint

az építéskamarai törvény nem vindlik magának végrehajtási jogokat és nem kívánja a kartársak szerzett jogait sem megcsorbítani, sem elköszölni.

Valeriu vezérigazgató urnak előadtuk, hogy a jelenleg tarthatatlan helyzet folytán a kőműveseknek több joguk van, mint a hivatalos névjegyzékbe fel nem vett építőmestereknek.

A vezérigazgató ur kijelentette, hogy erről ők is tudnak, belátják, hogy teljesen igazunk van. Rövidesen intézkedni is fognak az ügyben. Megkezeéseket intéznek az egyes városi mérnöki hivatalokhoz, pontosan precizizálni fogják az egyes kategóriák jogkörét és egyben felvilágosítják a városi mérnöki hivatalokat több más kérdésben is, mert ma az a helyzet, hogy ahány ház, annyi szokás, ahány mérnöki hivatal, annyi féle-képpen

Ingyen szállítja a vasut az üres göngyöleteket

— Milyen feltételek mellett történik az ingyen szállítás? — A teherautók versenyt kívánja ellensúlyozni az új rendszerrel a vasut. —

A múlt héten az államvasut hivatalos lapjának egyik legutóbbi számában rendkívül érdekes és közvetlen jelentőségén túl is komoly figyelemre igényt tartó rendelet látott napvilágot. A rendelet úgy intézkedik, hogy

bizonyos feltételek mellett az államvasut ingyen szállítja az üres göngyöleteket,

amelyeket akár az árut szállító feladóhoz kívánnak visszajuttatni, akár a rendelő küld a lehívott áru csomagolásának fedezésére.

A rendelet, amely teljesen újszerű és mondhatni elvi jelentőségű, új rendszer bevezetésének kezdetét jelenti:

Uglátszik az államvasut vezérigazgató-sága rájött arra, hogy a vasut intézményét mint kereskedelmi vállalkozást kell kezelni

és ennek a felismerésnek első gyakorlati következménye, hogy az ingyen szállítás rendszerét, legalábbis a fentjelzett formában, bevezetik.

A helyzet ugyanis az, hogy

az államvasut a gépkocsi-teherforgalom konkurrenciájával kíván szembeszállni az újítással,

amely valóban életrevelőnek látszik és amelynek kétségen kívül meg lesznek a gyakorlati hatásai. A rendelet értelmében a következő kategóriákba tartozó göngyöletek szállíthatók ingyen, díjmentesen: Láda, rekeszek, dobozok, bődönök, használt zsákok, tartályok, üres hordók, használt üvegek (boros, sörös, ásványvizes üvegek stb.), üvegballonok és demijonok. A feltételek pedig, amelyeknek betartása esetén díjmentes szállítás igényelhető, két csoportra osztva, a következők:

1. Amennyiben egy szállítmány üres göngyöletét díjmentesen vissza kívánja kapni a feladó, az áru vasuti feladásánál fel kell tüntetni ebbeli óhaját. Ilyen esetben a feladó állomás szelvényét állít ki, amelyet az áruval és a fuvarlevéllel egyetemben kap kézhez a címzett és amelynek felmutatása ellenében

három hónapon belül díjmentesen visszajuttathatja a feladóhoz az üres göngyöletet.

A visszaszállítás már nem fuvarlevéllel, ha-

Modern szálloda épül Timisoaran, a piaristák volt kertjében.

A piarista főgimnázium uccasorán most alakul ki a város legrepresentatívabb utja, a Duca-ut, amely a Belvárost közvetlenül köti össze a vasuti pályaudvarral. Ezen az uton, a piaristák térszomszédságában most háromemeletes palota építésébe fogtak. Ezt a piaristák volt kertje helyén építik. Ez a háztelkek egyik része azon nagyobb teleknek, amelyet a piaristák néhány évvel ezelőtt eladtak s amelyet a város soha nem igényelt, holott együtt szereztek a piaristák azzal a telekrezzel, amelyen épületeik állanak. A későbbi palotát Sheer József, a vendéglősök ipartársulatának elnöke emelteti: Timisoara legmodernebb szállodáját építi. Ötven vendégszobája lesz, minden második szoba fürdőszobával ellátva. A palota tetején pálmaliget lesz, vendéglői kiszolgálással. Az új szálloda nagyvárosi mintára készül és minden kényelemmel lesz berendezve.

bírálják el az építőipari kategóriák ügyeit, ami igen sok kárt okoz a súlyos gazdasági viszonyok között különben is nehezen boldoguló kartársainknak. Clujon például súlyos sérelem, hogy

csak hivatalos névjegyzékbe felvett kartársaktól fogad el a városi mérnöki hivatal építési terveket.

— Természetesen — fejezte be nyilatkoza-

nem speciális módon történik. A szállítás teljesen díjmentes, mindössze kezelési költség címén kell 100 kilogramonként 10 lejt fizetni, a vevőre ragasztandó 5 leji bélyeget és 5 leies forgalmi illetéket (taxa de circulatie) számítják fel. Így

egy 100 kilogramos szállítmányért 20 lejt kell fizetni, mégpedig bármilyen távolságra.

2. Ha a rendelő a feladóhoz kívánja eljuttatni az üres göngyöletet, ennek szállítási költségét megfizeti ugyan, de miután a feladónál kinyilatkoztatja, hogy igényt tart a göngyölet ingyenes visszaszállítására,

a csomagolt áru szállításánál levonásba hozzák azt az összeget, amelyet az oda-szállításnál a göngyöletért fizettek.

Az államvasut vonatkozó rendeletének gyakorlati célja, — mint mondottuk, — a gépkocsi teherszállítás konkurrenciája elleni fellépés. Ugyanis az autófuvározkók aránylag olcsó áron eszközlik az áru szállítását, amikor azonban az üres göngyölet visszaszállítására kerül sor, tekintettel arra, hogy

a kistérfogatu tehergépkocsikban az üres göngyölet nagy területet foglal el, a göngyölet autón való szállítása drágának bizonyult.

Mivel pedig az államvasut a göngyölet szállításra addig is rendkívül olcsó — ráfizetéses — tarifát állított be,

a kereskedők, akik az áru szállításánál a teherautókat veszik igénybe, a göngyölet visszaszállításánál vasuti szállításhoz folyamodnak,

amiből az államvasutnak nemhogy haszna nincs, de egyenesen ráfizet erre.

Igy történt azután, hogy az államvasut elhatározta, hogy véget vet ezeknek az állapotoknak és

ha már ugys ráfizet — mert ráfizet — a göngyölet olcsó tarifájára, ingyen vállalja a csomagoló anyagok visszaszármaztatását,

ha ezzel növelheti saját forgalmát. Ezzel lehetetlenné kívánták tenni azt is, hogy az autón való árutovábbításnál igénybevehesék a göngyölet vasuton való visszaszállítását.

A GRÜN MÁR PIPÁZIK

Kohn és Grün szalonját ettek. A rabbi magához citálta őket és Kohn, aki szerelmes természetű volt, négy hétre eltöltötte a felségétől, míg a szenvedélyesen dohányzó Grünnek ugyan-csak négy hétre a cigarettát tiltotta el.

Eltelt egy hét, eltelt két hét egyszerre csak Kohné kinéz az ablakon, aztán oda megy Kohn-hoz és szenvedélyesen a fülébe sugja:

— Oda nézz, Adolf, a Grün már pipázik.

TESTVÉRISEG.

...gyerek rettentően püföli egymást az uccán. Arra megy egy ur és megbatránkosva rájuk szól:

— Ejnye, ejnye, gyerekek, hát nem tudjátok, hogy az ellenségeinket is szeretni kell?

— Igen ám, — feleli az egyik gyerek, — de mi nem ellenségek vagyunk, hanem testvérek.

tát Niman Lajos dr. — a fent említett fórumok által elutasított kartársak ügye még nem nyert végleges elintéztést, mert perrel még mindig megtámadható. Figyelmeztetem azonban a érdekelteket, hogy ezeket a kontenciós pereket sürgősen adják be, mert a határidő harminc nap és mivel ezt a határidőt a névjegyzék megjelenésétől számítják, már csak néhány nap áll rendelkezésük-re,

Tallózás az új ipartörvény-javaslat paragrafusai között

Kedvezményes elbánás az ár-lejtéseknél a kisipar számára

Új, ipari bíróság létesítését javasolja az ipartörvény tervezete. — Egy járásbíróból és két ülnökből állana az új bíróság. — Feülvizsgálnák az utolsó öt év alatt szerzett jogokat és esetleg vizsgára utasítanák az iparosokat.

Ötszöri kihágás esetén a javaslat törvényerőre való emelkedése után megvonhatnák az iparos munkavállalási jogát

A szíves olvasó figyelmét már elve felhívom arra, hogy nem egy ipartörvény novellájáról, vagy amire még inkább szükség volna, egy ipari codexről van szó, mely egyesítse az összes ipari, vagy kézműipari jogszabályokat, hanem csak egy, a kézműiparosokra vonatkozó új törvényről. Tehát ez az óka valószínűleg annak, hogy azok a rendelkezések, melyek az ipart oly nagyon érdeklik, általános érvényűek lévén, ebből a javaslatból egyszerűen kimaradtak. Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy mily fontos volna, hogy ezen szabályok egységesítve egy külön törvényben lefektetve legyenek. Az ipar üzéséről, megszerzéséről szóló jogszabályok, ma egyrészt az ipartörvényben, másrészt egyes speciális szabályoktól eltekintve, az egészségügyi törvények és határozmányok között vannak lefektetve. Annyi hatóság avatkozhat az iparügyekbe, annyi akadály merülhet fel, hogy már ezért is szükséges volna, hogy ezek a szabályok egyszer egységesítve legyenek.

Nem az az iparoság érleke, hogy még egy hatóság teremtessék, mely neki parancsol, hanem, hogy egyetlen hatóság legyen, ahová minden, az iparosokra vonatkozó rendelkezés összefut!

Ez a hatóság azután összeköttetésben lenne a többi hatóságokkal.

Az új javaslatnak jóindulatu intenciója és modern felfogása kétségtelen. Például, — hogy ismertetésemet folytassam — a kontárkodást szigorúan bünteti, felelőssé tevén a munkaadót a büntetésért. A közintézményeket, azaz javítóintézeteket, iskolákat, árvaotthonokat még szigorúbban bünteti.

A törvény szigorú büntetéseket szab ki azon kézműiparosra, aki nem tenne eleget a törvény kötelezettségeinek, álljon az abban, hogy személyzetét be nem jelentette, fióküzletét vagy főüzletének elköltöztetését nem közölte, a segédüzletet különösen az inastartásra vonatkozó szabályokat megsértette. A kihágásokat a később ismertetendő comisa de judecata állapítja meg. Ennek ítélete ellen a törvényszékhez lehet fellebezni. A kiszabott bírságok, amennyiben behajthatatlanok és 3 hónap alatt ki nem fizettetnek szabadságvesztés büntetésére alakíthatók át.

Ha bebizonyosodik, hogy egy iparos vagy segéd, képzését nem a törvény határozmányainak megfelelőleg szerezte meg, ez a comisa de judecata ítélete alapján megvonható.

Ugyancsak megvonhatja a képzést a kézműveskamara, ha az iparos egy megbélyegző ítélettel megbüntettetett és polgári és politikai jogaitól megfosztatott. Ha öt ízben el let ítéltve zárt határidőre vagy végleg eltiltható mestersége gyakorlásától és kizárása a kamarából. Ezen szabályok drámai szigorúak és érthetetlenek. Tehát

el lehessen tiltani valakit attól, akár milyen büntetést követően el, hogy a jövőben dolgozzon, megfosztani attól, hogy kezevet megkeresse?

Hisz akkor egyszerűbb volna, kivégezni azt, aki ötször kihágást követett el. Pl. inasát nem 15, hanem 16 nap alatt jelentette be.

A comisa de judecata egy járásbíróból és két ülnökből áll.

Az ülnököket a kézműves kamara indítványára

a miniszter nevezi ki. Ez a bíróság a fenti kihágások elsőfoku ítéletén kívül illetékes a mester és segédüzletvezető, valamint az iparosok egyleteiben felmerülő vizsályok eseteiben, ha azol. más hatóság illetősége alá nem tartoznak. Szerintem, ha már egy ily külön iparos jellegű választott bíróság alakíttatik, abba be kellene vonni a végzett munka díjazásának védelméről szóló törvény szerint létesített választott bíróságok illetékességét.

Legyen egy tényleges szakbíró, amely a kézműipar ügyeivel foglalkozik.

Külön szakasz foglalkozik az állam által adandó kedvezményekkel. Árlejtéseken 3 sőt 5 százalékos kedvezményben, idegen állampolgárok ajánlataival szemben 25 százalékos kedvezményben részesülnek, az állam által külön törvénnyel elfogadott mesterek egyesületének tagjai. (Nem-e az Uniunea Micilor Industriasi-ra gondol itt a javaslat szerzője, nem azoknak akar-e külön előjogokat biztosítani? Miért nem mondja, hogy a kézműipari

kamara tagjai?) Ugyanezek 20% idegen munkást is alkalmazhatnak!

Külföldről addig nem rendelhető áru, míg az Unio nem ad véleményezést, hogy az beföldön nem kapható. Üzleti utakon a vasuton 50% kedvezményt fognak élvezni az iparosok.

Rendeznek kiállításokat és vásárokat részükre. A törvény életbe léptetése után 4 évvel

ipari muzeumokat és kiállításokat fognak rendezni minden 100.000 főnél népesebb városban.

Közműhelyeket fognak felállítani, a behozatal és kivitel kérdésében ugyanoly előnyöket élveznek a kisiparosok, mint a nagyipar.

Az adómegállapító bizottságokban részt vesznek képviselők is.

Az iparhatóság elsőfokban a kézműves kamara és fiókjai, másodfokban az Uniunea Camerilor, (Kamarák Szövetsége) harmadfokon a miniszterium. Ott ahol sem kamara, sem fiók nincs, kell, hogy legyen egy hivatalos személy, aki ingyen és bérmentve az iparosoknak rendelkezésére áll.

A rendőrségnek joga és kötelessége a kontárkodást ellenőrizni és jegyzőkönyvet felvenni.

A törvény életbeléptetése után számított 6 hónapon belül, minden iparos köteles bejelenteni képzését és iparát. Az utolsó 5 év alatt szerzett jogaimnak felülbíráltatnak és az iparosok esetleg új vizsgára utasíthatók.

Hat hónap után, aki be nem jelentette iparát és dolgozik, kontárként kezelik. Az összes iparhatóságok Ardealban és Bucovinában átadják irataikat a kézműves kamarának. Az ipartestületek, a Regátban a breaslák beolvadnak teljesen a kézműves kamarában. Ezeknek felállítását és szerkezetét a következő számban ismertetem.

Dr. Vajda Iván.

Antonescu pénzügyminiszter 15 pontja a kereskedelmi könyvek vezetéséről és a számlabélyegek használatáról

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely intézkedéseket tartalmaz a kereskedelmi és ipari vállalatok könyvvezetéséről, számlázásáról és bélyeghasználatáról.

A rendelet szövege a következő:

1. Az összes kereskedők kötelesek kereskedelmi könyveket vezetni.

2. Számlák kibocsátása kötelező magánvevőknek eszközölt nagybani eladásoknál, kereskedők egymás között, iparosok egymás között, kereskedők és iparosok egymás közötti mindennapi nagybani, vagy kicsinybani eladásnál.

3. A számlafüzetek két részből állanak: a füzetben maradó számla tőlapból és a vevőnek kiadandó számlából, melyet a tőlaptól perforálás választ el és az a kiadásakor kiszakítandó.

4. A számlafüzetben maradó tőlap ugyanazokat az adatokat tartalmazza, amelyek a kiadott számla tartalmát képezik.

5. Ugy a tőlap, mint a kiadott számla ugyanazon folyoszámokkal legyen ellátva.

6. A számlák számozása egytől kezdődik, folytatódóan a pénzügyi számadási év végéig, tekintet nélkül az elhasznált számlafüzetek számára.

7. A kereskedelmi könyvek tíz évig megőrzendők.

8. A Registru Special a forgalmi adó fizetésére kötelezett adózóknál három évig megőrzendő.

9. A vásárlásoknál kapott számlák, valamint az eladásoknál kiállított számlatőlapok, vagy számlamásolatok két évig megőrzendők.

10. A forgalmi adó fizetésére kötelezett adózóknál a vásárlásoknál kapott számlák, valamint az eladásoknál kiadott számlák tőlapjai, vagy másolatai öt évig őrzendők.

11. A kereskedelmi könyveket szénnyal át-

fűzve, lepecsételve, laponként öt lei taxával kell ellátni. Ezenkívül a könyv minden lapja után két lei repülőbélyeg rovandó le, a repülőbélyeg felragasztandó és azt a pénzügyigazgatóság megsemmisíti.

12. A számlák bélyegezése a rendes adásvételi számlák bélyegezése különleges számlabélyeg alkalmazása által az alábbi módon történik: a) bármilyen összegig tekintet nélkül a számla értékére, 2 ezrelék és két lei repülőbélyeg; b) közhivataloknak eszközölt szállításokról kiállított számlák után két ezrelék számlabélyeg és két lei repülőbélyegen kívül 1.40 proporcionális adó is lerovandó; c) kivételt képeznek a katonai hatóságok és a PTT részére eszközölt szállítások. Ezeknél a számláknál meg van engedve, hogy a 2 ezrelék számlabélyeg és 2 lei repülőbélyeg mellett a proporcionális adó is 100 lei bélyegben leróható legyen. Magasabb értékű számláknál a proporcionális adó készpénzben rovandó le a pénzügyigazgatóságnál, ahol a befizetést a számlán igazolják;

13. A speciális számlabélyeg két részből áll: a bélyeg azon része, amely az ország címerét ábrázolja, a számla tőlapjára ragasztandó, míg a másik rész, amelyen öfélése arcképe van, a vevőnek kiadandó számlára ragasztandó.

14. A repülőbélyeg teljes egészében a vevőnek kiadandó számlára ragasztandó, míg a számla tőlapjára rávezetendő, hogy a kiadott számla kétételes repülőbélyeggel lett ellátva.

15. Minden, a fenti rendelkezések elleni, ez évi augusztus 15. után megállapított kihágást a pénzügyi ellenőrző közegek által felvett jegyzőkönyvek szerint és a bélyegtvény rendelkezése értelmében büntetik.

Jogesetek a kisipar köréből

Balesetnek tekinthető-e ha az alkalmazott a súlyos munkafeltételek miatt betegedik meg

A munkaügyi törvény 120., a munkaügyi bíróságról szóló törvény 11. szakaszának és a társadalombiztosító törvény 112. szakaszának értelmezése.

Felperes munkavállaló kérte alperes munkaadó ipari céget elmarasztalni a szenvedett baleset következtében azon kártérítési összegben, amelyet keresetében megjelölt.

Előadta, hogy 4 évig volt az alperes cég alkalmazásában. Hetenkénti fizetése 900 leit tett ki. Igazolta, hogy hetenként 104 órát dolgozott. Dolgozott, úgy vasárnap, mint ünnepnapokon. A munkát egy olyan munkahelyiségben végezte el, amely mész és szalmaporral volt telítve. Igazolta, hogy számtalan ízben kérte egy szellőztető készülék felállítását a műhelyben és egy álarcot, amely a mész és szalmapor ellen megvédt volna és habár erre több ízben ígéret is történt a munkaadó részéről, az ígéretét nem tartotta be.

Az alperes munkaadó cég kérte a kereset elutasítását és hivatkozott a társadalombiztosító törvény 101 és 112. szakaszaira. Ezen szakaszok szerint a kártérítést a társadalombiztosító mellett működő elsőfokú bizottság van hivatva megállapítani, míg a 112. szakasz szerint a vétkeesség megállapítása büntető bírói eljárás körébe tartozik és e nélkül a járásbíró nem illetékes az ügyben eljárni és így sem illetékességgel, sem hatáskörrel az ügyben nem bír.

Hivatkozott az 1907. évi volt biztosító törvény rendelkezéseire, amely szerint az alkalmazott csak kártdifferenciát kérhet a munkaadótól. Ezt csak akkor teheti, ha balesetet szenvedett és ezt a bíróság büntető ítélettel állapította meg. A vétkeesség nyilvánvaló a munkaadóra vonatkozólag és akkor is csak azon differenciát kérheti, amelyet a társadalombiztosító az alkalmazott részére nem ad meg.

A bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az új társadalombiztosító törvény 112. szakasza szerint nem kívánja azon feltételeket, mint a régi törvény tekintetében kívánt. A vétkeesség ténye a törvény értelmében már a polgári perben megállapítható. Az a rendelkezés, hogy büntető eljárásnak van helye, arra vonatkozik, ha a baleset harmadik személy hibájából áll elő, amikor is a büntető eljárás eredménye alapján léphet fel az érdekelt fél a harmadik vétkeesség nyilvánított személlyel szemben.

Felperes munkavállaló igazolta, hogy a munkaadó hibája folytán keletkezhetett a tüdőbaja. A bíróság álláspontja szerint a baleset kifejezés nemcsak szó szerinti értelmezendő, hanem minden olyan baj és betegség, amelynek a keletkezési alapja abból áll elő, vagy állhatott elő, hogy az szoros összefüggésbe hozható azzal a munkaelvégzési móddal, amelyet a munkaadó megkövetelt, balesetnek tekintendő.

Tekintettel pedig arra, hogy a felperes igazolta azt a tényt, hogy hetenként több mint 104 órát dolgozott a fent vázolt körülmények között, tehát a kereset alapos, a betegség ezen körülmények következményeként állt elő és így a járásbíró köteles az alperes céget, hogy 100.000 leit kártérítés címén fizessen a felperesnek.

A járásbíró állapította meg a tényállást, mert munkabíró nem lévén Turdán, ennek feladatát a járásbíró tölti be. Ítéletének indoklásában a munkaügyi törvény 120. szakasza és a munkaügyi bíróságról szóló törvény 11. szakasza alapján ilyen ügyekben a bíróság hatáskörét és illetékességét megállapította, valamint elvként kimondta, hogy az új társadalombiztosító törvény 112. szakasza értelmében büntető ítélet nélkül is elmarasztható a munkaadó, ha vétkeessége igazolást nyer a polgári eljárás folyamán és büntető ítéletre csak akkor van szükség, ha a baleset oka harmadik személy vétke ténye.

Bratianu Dinunak, a kormánypárt elnökének közbenjárását kérték a vendégiparosok a kártyarendelet visszavonása érdekében

Országsszerte tiltakozó gyűléseket rendeztek a vendégiparosok. — „Ha a jelenlegi rendszer marad érvényben, egymásután szűnnek meg a vendéglők és a kávéházak“.

Az ország vendégiparosai

nagyarányu megmozdulással tiltakoztak a kártyarendelet ellen, amely szakmájukat létben veszélyezteti. Az ország minden városában a vendégipari szindikátusok tiltakozó gyűléseket rendeztek és táviratilag kérték a kormánytól a sérelmes rendelkezés módosítását.

A bucurestli vendégiparosok gyűlésén elhatározták, hogy

küldöttéggileg keresik fel Bratianu Dinut, a kormánypárt elnökét, előtte tárják fel sérelmeiket és azok sürgős orvoslását kéri.

Az aradi gyűlésen Mohor Ilie elnöklettel és elsőnek ő szólalt fel. Utána Komóczy, Hagyó, Madár, Kornett, Miklós, Redis szindikátusi tagok szólaltak fel és arra világítottak rá, hogy

az új rendszer következtében a vendégipar tönkremegy.

Hangsúlyozták, hogy

a végrehajtási utasítás, melynek értelmében a vendéglőkben és kávéházakban a kártyajátékok megtiltották, törvénytelen.

Azt kérték, hogy

állítsa vissza a kormány a régi rendszert és engedje meg a kocsmákban, vendéglőkben és kávéházakban a kommersz játékot.

A gyűlés határozata értelmében

távíratot intéztek a miniszterelnökhöz, a bel-

ügy- és pénzügyminiszterhez.

A táviratokban rávilágítottak arra is, hogy

ha a jelenlegi rendszer sokáig marad érvényben, egymásután megszűnnek a vendéglők és kávéházak, aminek következtében a kincstár is jelentős károkat szenved.

A szindikátus memorandumot jutatott el Groza Ioan dr. prefektushoz, Ursu Ioan dr. átmeneti bizottsági elnökhöz, dr. Marcus Mihail, dr. Hentiu országgyűlési képviselőkhöz és Pauesti Nicolae szenátorhoz és arra kérték őket, hogy

járjanak közbe annak érdekében, hogy a jelenlegi rendszert a parlament őszi ülészakán megváltoztassák.

EMLEK.

X. ur felhív telefonon egy fényképészműtermét:

— Kérem, szeretném, ha lefényképeznék a házamat. Lehetséges volna ma?

— Hogyne, kérem.

— Tudniillik tegnap bebiztosítottam tűzkár ellen és szeretnék róla egy képet emlékkül.

MEGHATÁROZÁS

Peti és Piri beszélgetnek.

— Te, Peti, — kérdezi a kislány, — mi az a szifinksz?

— A szifinksz, — mondja Peti, — a pesti opera előtt ül és köből van. Hátsó oroszán és elől olyan, mint mikor a mama mosdik.

Mily mértékben alkalmazhat pénzbüntetést a munkaadó, ha az alkalmazott a kijelölt munkára vonatkozó szabályokat megszegi.

A munkaügyi törvény 56. szakaszának jelentősége.

Egy munkavállaló pert indított a munkaadó ellen. Követelését többféle jogcímre alapította.

A munkaadó vállalat, többek között azon a címen is kérte a kereset elutasítását, hogy a munkavállaló felperes súlyos hibát követett el, mert megszegte a kijelölt munkára vonatkozó alperes vállalat által előírt munkaszabályok alkalmazását. Munkaadó előadta, hogy emiatt a vállalat fegyelmi bizottsága munkavállaló felperest 25.000 lei rendbírassal is sújtotta. Szerinte ezen tény is bizonyítja, hogy a felperes munkavállaló megszegte a kötelező munkaelvégzési szabályokat és ennél fogva keresete teljesen alaptalan.

A bíróság a keresetet más indokok alapján utasította el, azonban az ítélet indoklásában kitért arra, hogy milyen mértékben alkalmazhat a munkaadó ilyen bírságot.

Szükségesnek találjuk ezt leközlölni, miután fényt vet a munkaügyi törvény 56. szakaszára és utbaigazítással szolgál e tekintetben a munkaadók részére.

Az indoklás szerint a bíróság ezen bírságot valamint azokat a körülményeket, amelyek között ezt a vállalat fegyelmi bizottsága kiróta, figyelembe nem veszi. A bíróság ítéleti indoklásában kimutatja, hogy ezen jog törvényellenesen nyert alkalmazást és a büntetés a munkaügyi törvény 56. szakaszának rendelkezései ellenére lett kiszabva. A munkaügyi törvény 56. szakasza értelmében: ilyen bírságot kiszabhat a munkaadó, ha az alkalmazott a munkaszabályokat megszegi, azonban a büntetés mértéke nem haladhatja meg a munkavállaló napi, illetve havi fizetésének 1/10 részét. Tekintettel pedig arra, hogy idézett esetben a kiszabott bírság a munkavállaló havi fizetésének tízedrészét meghaladja, így annak kiszabása törvénytelen volt és ezen indokból a bíróság azt az ítélet meghozatalánál nem vette figyelembe.

Kérhet-e a „fordában“ dolgozó munkás szabadságidőt?

A ploesti-i munkabíró 302/1934 szám alatt hozott ítélete.

Egy ipari vállalatnál a munkások úgy vannak szerződötve, hogy nem dolgoznak a hó folyamán egyfolytában 30 napot, hanem 15 napig dolgozik az egyik csoport és azután a következő 15 napra leváltja őket a másik csoport és azalatt a másik csoport tagjai pihennek. A végzendő munka természete olyan, hogy a munkás egészségének megóvása végett a munka csakis fordokban, azaz 15 napi turnusokban csoportonként végezhető el.

Egy ilyen munkáscsoport munkasait a munkanélküliség folyamán munkaadó (alperes iparvállalat) elbocsátotta és a felmondási időt részükre kifizette. A munkások azonban tekintettel, hogy nem kapták meg a szolgálati évek után járó szabadságot, perrel támadták meg a vállalatot.

A vállalat a következő kifogással élt a bíróság előtt: A munkások csoportokba osztva dolgoztak. A beosztás szerint 1—1 munkáscsoport csak 15 napig dolgozott, míg a hó másik 15 napján szabad volt. A szabadságolás célja, hogy a munkás magát kellően kipihenhesse. Ezen tény különben magából a kollektív megállapodásból is kitűnik. Ezen az alapon kérte az alperes vállalat a kereset elutasítását. Előadta továbbá azt is, hogy a törvény szerint csak 1 évi szolgálatban meg nem szakított munkaidő után jár szabadság, holott jelen esetben a munka minden 15 napban meg lett szakítva.

A bíróság fenti érvelés alapján helyt adott az alperes ipari vállalat kifogásainak és elutasította a munkásokat azzal, hogy a munkaügyi törvény 49. szakaszának 2. bekezdése szerint a munka elvégzése nem egyfolytában, hanem megszakításokkal történt és ezenkívül a pihenés lehetősége a munkások részére a kellő módon meg lett adva azért, hogy a szerződés feltételei értelmében havonként 15 napig nem dolgoztak.

Közl: Kele Sándor dr.

Egy félelv század ünnepe...

Ardeal és Banat ösziparosságának ünnepe volt a gheorghenii Ipartestület ötvenéves jubileuma

— Gyárfás Elemér dr. szenátor, Szabó Béni és Pál Gábor dr. képviselők az ünnepségen. Egy nagyhatalmu iparosintézmény története.

Királyi kitüntetés a gheorghenii iparosoknak

Ardeal és Banat iparostársadalmának ünnepe volt a gheorghenii Ipartestület ötvenéves jubileuma. Egy érdekeltségben s eredményekben gazdag iparosintézmény érkezett el működésének jelentős állomásához. Ebből az alkalomból a legmagasabb fórum is Gheorgheni felé fordult, amennyiben az uralkodó számos ottani iparost részesített megérdemelt kitüntetésben.

A jubileumi ünnepségen az ardeali testvér-intézmények lakulódottai is megjelentek. Merourea Ciuból a testvér Ipartestület tagjai autóbusszon érkeztek. Eljöttek az ünnepségre dr. Gyárfás Elemér szenátor és Szabó Béni orsz. képviselő is, míg dr. Pál Gábor képviselő kimentette magát.

A jubiláló Ipartestület székházának nagytermei már kora reggel nem voltak képesek befogadni a közönséget, akiknek egyrésze a szép nagy kerthelyiségen helyezkedett el. Kilenc órákor példás rendben felsorakozott a közönség és a Székely Fuvózenekar indulójának hangjai mellett a román. kat. templomba vonult, ahol Szabó György apát-főesperes mondotta a szentmisét, a szentbeszédet pedig Vákár József örm. szertartású katólikus plébános mondotta. Szentbeszéd után Szabó György apát-főesperes megáldotta az egyesület buzavirágkék és piros színű, a zász-

lányák és koszoruleányok által gazdagon hímzett gyönyörű zászlóját, mely után a jubiláló közönség zeneszóval ismét az Ipartestületbe vonult, ahol az Ipartestületi Dalárda által elénekelt himnussal kezdődött a jubileumi díszközgyűlés, melynek keretében Boér Artamie esperes a g. kat. beszélt.

Szertartása szerint is megáldotta az egyleti zászlót. Ez után Stengel Károlyné zászlóánya átadta és Stengel Károly elnök átvette a felszerelt zászlót.

Aztán dr. Cămpăanu a város polgármestere román nyelven méltatta a régi, tépelt viharvert ötvenéves zászló jelentőségét és azt a szerepet, amit az Ipartestület játszott a város életében. Végül a polgárság üdvözlését tolmácsolta.

Ezután Stengel Károly Ipartestületi elnök megnyitotta a díszközgyűlést és már itt rámutatott arra, hogy az elmúlt ötven évben nagyon kevés megelégedett napja volt az Ipartestületnek, de azért

nem csüggedt el, dolgozni rendületlenül, a terhek ellenére is, mert velük volt az Isten, volt hitük, bizalmuk, törvénytiszteletük, ami meg fogja hozni sorsuk jobbrafordulását a jövőben is.

Az Ipartestület ötven éves története

Utána Strasszer József Ipartestületi titkár ismertette a jubiláló Ipartestület múltját. 1833. évben céhalakítással kezdődött a gheorghenii 67 iparos tömörülése, 1864-ben már 250 taggal Ipartársulat alakult, amely az 1884. évi XVII. Ipartörvény alapján Róth Mihály elnökle alatt végleges Ipartestületté szerveztették át. 1910-ben ünnepelte az Ipartestület huszonöt éves jubileumát 300 taggal. Ez volt a egyesület fénykora. Attól kezdődőleg a világháború, forradalom, válság megöngitette, de László István elnökle alatt 1917-ben újra életrekel és nagy kitartással dolgozik tovább.

A zászlóavatási beszédet Kassay Imre városi vezértitkár, iparhatósági biztos mondotta. Szembeállította a régi zászlót az újjal és

lendületes szavakkal méltatta azt a közjóléti szerepet, amelyet az Ipartestület tagjai eddig betöltöttek. Felhívta az Ipartestület tagjait, hogy a jövőben is méltó módon feleljenek meg ország és társadalomépítő munkásságuknak.

SZABÓ BÉNI KÉPVISELŐ BESZÉDE.

Ezután Stengel elnök indítványára

üdvözlő táviratokat intéztek a királyhoz, a közmunkaügyi miniszterhez és dr. Otetea Valér megyefőnökhöz.

Az összeinte szeretet, tisztelet és becsülés hangos ünneplésben robbant ki, amikor Szabó Béni orsz. képviselő képett az emelvényre. Az üdvözlések során tolmácsolta Brasov város 1700 iparosának üdvözlését. Aztán a kisiparosság államtényezői fontosságát hangsúlyozva

üdvözlötte Sándory Mihály, László István, Kugler Gyula, Polgár Antal és Leopold Elek veterán iparosokat, akik az ötven év eredményeinek pillérei voltak, akikben felépiült és a jubileumi ötven év.

A kedves üdvözlést Sándory Mihály, a gheorghenii iparostársadalom doyenje és büszkesége köszönte meg.

A további üdvözlések során Bálint Csaba hatéves regheni-i székely ruhába öltözött kisfiu, Bálint Endre, a regheni-i magyar Iparos Olvasókör elnökének fia mondott verses alkalmi üdvözlést a közönség nagy ünneplése mellett. Bus-tya Béla, a tg.-muresi Kereskedelmi és Iparkamara nevében üdvözlötte a jubiláló Ipartestületet, majd Bálint Endre, a regheni-i magyar Iparos Olvasókör elnöke tolmácsolta a regheni-i iparosok jókívánságait. Ezután Gábor György, főszolgabíró a prefektus helyett Stengel Károly, Novák Béla, Gáspár Máté, Sándory Mihály, László István, Buslig Péter, Polgár Antal, Risoli János, Kugler Gyula, Leopold István, Biró József, Benedek Imre, Strasszer József, Pál Sándor és Hummel György iparosoknak

felfűzte a királyi kitüntetések. A kitüntettek nevében ismételtén Sándory Mihály (aki már a második kitüntetést kapta), tekintélyes nyomdatulajdonos köszönte meg a királyi kegyet és társait becsületes, üszetlen munkásságra buzdította.

ZASZLÓSZÖGEK BEVERÉSE.

Zászlóanyák dr. Otetea Valérné, dr. Tiltscher Edéné, dr. Cămpăanu L. Maxné, dr. Nagy Józsefné, Balázs Vilmosné, Kassay Imréné, Bajna Imréné, Stengel Károlyné, Gáspár Máténé, Pál Sándorné, Biró Józsefné, László Istvánné, Novák Béláné és Szöcs Aronné voltak, míg a koszorupárok Strasszer Tercsike—Gáspár József, Deutsohek Bözsiike—Szász Béla, Kovács Bözsiike—Horváth Béla, Blénassy Etuska—Kolumban László, Biró Ilke—Boldizsár Károly, Köllő Margitka—Leopold Sándor, Szöcs Irénke—Csutak Elek, Strasszer Mancika—Jánosy János Ifj., Szentpétery Rózsika—Burján Sándor, Torday Sáriika—Schmidt Sándor, Bajtalan Bözsiike—Pongrácz Árpád és Pál Irma—Both János voltak.

A díszközgyűlést az Ipartestület Dalkörének énekszáma fejezte be. Két órákor közebed volt, amelyen sok üdvözlő pohárköszöntő hangzott el.

Este 9 órákor pedig lampionos kerti-ünnepség volt, amelyet Sándor István és zenekarának nyitánya vezetett be, mely után dr. Csiby An-

dor, az Ipartestület kulturszakosztályának elnöke mondott megnyitó beszédet az iparos-kultúra szükségességéről a közjóléti elhelyezkedésben. Az Ipartestület Dalkörének, Bálint Ákos vezénylete alatt előadott nagyszerű énekszáma után Szabó Béni orsz. képviselő mondott ünnepi beszéde a félszázad évek jelentőségéről egy iparosközület életében. Aztán két egyfelvonásos szindarabban brilliroztak Blénassy Juliska, Lázár Ilia, Zárug János, Hegyessy János, Portik Lajos, Szentpétery Rózsika, Both János, Deutschek Böske és ifj. Gáspár Balázs. Igen tetszett a közönségnek Málnassy I. és Hegyessy Anikó almatánc. Az ünnepséget reggelig tartó tánc fejezte be.

A kijárók elleni rendelet végrehajtásának szigorú ellenőrzése

A nagy feltűnést keltett és a fővárosban nemrég leleplezett nagyszabású devizacsallással állt összefüggésben az a szigorú minisztertanácsi határozat, amely gátat kíván vetni a különféle kijárásoknak és ezért szigorú felhívást intézett valamennyi közhivatalhoz a kijárók uralmának megszüntetésére.

Aradon a rendelet, különösen a városi közigazgatási szolgálatban, fölöttébb idősebben érkezett, mert ezt az ügyosztályt napnap után valósággal megrohanják a különféle kijárók, akik a legváltozatosabb kapcsolatokra való hivatkozással kérik a szorgalmazott iratok kiadását. A nagyon elfoglalt közigazgatási ügyosztálynak természetesen nem áll mindig módjában a bejelentett indokok valódiságát megállapítani és ezért vagy enélkül adja ki a kérvényezett iratot a fél megbízottjának, vagy megtagadja, ez viszont rengeteg kellemetlenségre ad alapot.

A közigazgatási ügyosztály ezért elhatározta, hogy a minisztertanácsi rendelet szellemében a jövőben szigorúan ragaszkodik az előírásokhoz, vagyis a megjelenő feleknek ha más megbízásból járnak el, fel kell mutatniok meghatalmazásukat és annak már a kérvényben a szóbanforgó irat megjelölésével szerepelnie kell.

TEREZ MEGVALTOZOTT.

Kohn teljesen tönkre megy és kimegy Amerikába. Egy szép napon találkozik a Grünnel. Örömprevesse üdvözlöi:

— Szervusz, Grün, hogy vagy?

— Először is, nem vagyok Grün, hanem Green, másodsor kitűnően megy nekem. Kétféle dollár a vagyonom.

— Passé... — csodálkozik Kohn, — és mit csinál az egész nap?

— Reggel benézek a bankomba, bolgozom egy órácskát, aztán egy picikét golfozok, aztán ebédelek, ebéd után felülök a yachtomra és este, mikor már fáradt vagyok, a terraszomon fekszem.

— Kohn álmélkodva hallgatja mindezt és otthon elmondja a feleségének:

— Képzeld, az a kis koszos Grün mekkora fiu lett. Kétféle dollár a vagyona, nem is Grün már, hanem Green, reggel egy órácskára a saját bankjába megy, aztán golfot játszik, aztán ebédel, aztán a saját yachtján hajókézik és a feleségét se hívják már Teréznek, hanem Terásznak.

KITÜNŐ HAZASSÁG.

Iceg találkozik Biceggel, aki nemrégiben nősült.

— Na, — kérdezi Iceg, — hogy izlik a házasság?

— Remekül, az asszony épp tegnap ment vissza az anyjához.

ARISZTID ÉS A BAJUSZ.

Itt a legújabb Arisztid-vica. Az öreg Arisztidhez belép inása:

— Méltóságos uram, egy ur keresi fehér bajusszal.

Arisztid udvariasan válaszol:

— Köszönöm, nekem is van...

(Continuare dela pagina 1.)

Pentru organizarea profesională.

Este necesară realizarea unei organizaţii profesionale, unitară de mici industriişti şi meseriaşii patroni. Aceasta este idealul tuturor meseriaşilor conştienţi. Trăieşte viu în sufletul fiecăruia. Lucrul însă este greu de realizat. Întâi, pentru că a dispărut încrederea în preţinşi conducători, cari, puşi să apere interesele meşteşugarilor, şi-au văzut numai de interesele lor personale. Marea masă de meseriaşi — în al doilea rând — nu a ajuns la acel grad de conştiinţitate profesională care să-i împingă către organizaţia profesională. A contribuit la toate acestea şi vitregia conducătorilor guvernanţi, cari, după război, n'au făcut aproape nimic pentru clasa noastră. Ne străduim, în organizaţia pe care o conduc, să strângem rândurile meseriaşilor din capitală şi am reuşit să consolidăm una din cele mai puternice asociaţii profesionale meşteşugăreşti.

Dacă am ştii că problema unificării regimului meseriilor, se va rezolva după aceeaşi metodă cu care s'a realizat unificarea asigurărilor muncitoreşti, am prefera starea de provizorat de acum. Şi atunci, ni s'a promis una şi în lege a ieşit alta.

În atmosfera de corupţie, care domneşte la Camerele de muncă, cu eliberarea cârţilor de capacitate care califică meseriaşii, se impune mai ales o cât mai repede intrare în legalitate, prin crearea unei legi noi de reorganizarea meseriilor. În trecut, calificarea meseriaşilor se făcea de breşele şi corporaţii, desfiinţate prin legea de unificare a asigurărilor. Astăzi plutim în haos. Măsura luată de Camerele de muncă de a certifica capacitatea profesională nu îşi are putere de lege. O decizie ministerială a stabilit acest regim. Acest sistem dăunează meseriaşilor; el favorizează şi mai mult plaga meseriaşilor clandestini, fără pregătire, primejdioşi şi publicului consumator.

Camerele de meserii.

Se impune crearea unei corp special, a unei instituţii reprezentative a categoriei meserii, adică a Camerii de meserii, care să cuprindă organizarea meseriilor şi a breşelor pe specialităţi, Camera de muncă urmând a rămâne o instituţie reprezentativă a salariaţilor.

Camera de meserii va trebui consultată în oeeace priveşte luarea măsurilor ce privesc clasa noastră; ea va trebui, de asemenea, să aibă reprezentanţi oficiali în consiliile comunale, judeţene, senat etc.

A sosit timpul să se efectueze alegerile la Camerele de muncă. Şi cerem guvernului să înceteze această stare de ilegalitate prelungită şi să convoace conful electoral. Cel puţin în Camerele de muncă — până la crearea Camerelor de meserii — să ne putem trimite reprezentanţii autentici, liber aleşi, în locul celor interimari de azi, recomandajii cluburilor politice.

PLEGMATIKUS UTAS.

Köcsög utazik és kinéz az indulásra kész vonat ablakán. A peronról felszól hozzá valaki:

- Jó napot, Mayer ur!
- Jó napot.
- Hogy van?
- Jól.
- És a nagyságos asszony?
- Ő is.
- A gyerekek?
- Szintén.
- Anyósa?
- Nemkülönb.

Ebben a pillanatban futgál a vonat és indul. Köcsög leül a helyére, mire a szemben ülő Döcög így szól hozzá.

— Nem értem a dolgot. Te nem vagy Mayer, nincs feleséged, nincs gyereked és nincs anyósod se.

- Stimant.
- Dehát akkor minek mondtad?
- Azért a két percért még be is mutatkozom?

KIRÁNDULÁSON.

Fia: Az égvilágon mindent megtudnék tenni a kedvéért.

Leány: Nyisd föl, kérlek, ezt a szardiniadobozt, a kulcsot ottkon felejtettem.

Aradi öntözőautókat vásárol Abesszinia

Hogyan lehetne fejleszteni egy iparágat, ha nem lépnének közbe a külkereskedelmi korlátozások. — Ahol az „Aradért” mozgalomnak el kellene indulnia.

Az utóbbi időben egyre sürűbben és sürgetőbben verik féltre a harangot Arad sorsa miatt. Hívtatatosan és félhívtatatosan egyaránt beismerik már, hogy sürgős mentő-akcióra lenne szükség Arad érdekében, mert menthetetlenül és jövátéhetetlenül elsorvad a város.

ARADI ÖNTÖZŐAUTÓK A VILÁGPACON...

Néhány héttel ezelőtt új öntöző gépkocsi jelent meg az aradi uccákon. A gépkocsi aradi ipari vállalat műhelyeiben készült és nem keltett különösebb feltűnést: tudomásul vettük, hogy új autó locsolja az aradi uccákat. Ki gondolt volna arra, hogy ez az autó Európászerte feltűnést kelt szakkörökben és hogy ezt az autót örömmel venné át

Európa, de főképen Ázsia és Afrika csaknem valamennyi nagyvárosa,

ha olyan áron kaphatná, mint ahogyan Aradváros megvásárolta.

Az új locsolóautó az IMASA cég alatt vezetett aradi gépüzemi és automobilvállalat műhelyében készült, Ford-alvázra szerelték és mikor elhagyta a műhelyt, világpiaci viszonylatban a legkelendőbb árucikk fogalmát képviselte. Az IMASA — az aradi Ford-képviselőt ellátó Ab-lonczy és Bustin-cég, — ugyanis most már évek óta locsoló, tartály és tüzelő gépkocsi gyártásra rendezkedett be és mivel a speciális romániai adottságok révén, látszatra nagy helyzeti előnyben volt minden hasonló vállalkozással szemben, angolnyelvű, színes, szépkiallitásu katalógust készítettett, amely bejárta a világot és amelynek nyomán a világ minden részéből érkeznek egyre-másra az érdeklődések az aradi céghez.

Teheránból, Addis Abebából, Athénből tudakozódnak az aradi vállalatnál,

mert Európában, Ázsiában és Afrikában egyaránt kelendő árucikk lenne az aradi gyártmányu locsoló-gépkocsi. Mindössze az a hiba, hogy a külkereskedelmi rendszerek — helyesebben rendszertelenségek — miatt, számunkra képtelenség az autók exportja.

A világ minden tájáról érkező érdeklődések között talán a legérdekesebb az az ajánlat, amely az alexandriai Ford-képviselő útján, Abesszinia részéről érkezett Aradra. Az aradi angolnyelvű katalógus ugylátszik előbb és külön módon hódította meg az abesszin fővárost, mint az olasz fegyverek, mert az abessziniai kormány valósággal kapitulált a romániai gépkocsik előtt: az alexandriai Ford-képviselő útján — innen továbbították az aradi autóprospektust, — ajánlatot tett arra, hogy

nagyobbtétel aradi öntözőautót vásárol.

Az első vásárlás értéke ötmillió leire tehető és Abesszinia gyapotot ajánlott fel fizetségképen. Amenhyiben az első szállítmányt lebonyolítanak, újabb, jelentős mennyiségű aradi gépkocsit rendelnének, ugyanis Abessziniában — nyilván a háborus előkészületekre, a csapatok ellátására való különös tekintettel — nagy szükség mutatkozik tartály- és locsológépkocsikban.

Elképzelhető, hogy mit jelentene Arad számára, ha ezt az ajánlatot komolyan lehetne venni. Azonban az a helyzet, hogy Romániából szinte képtelenség az áru exportja, mégpedig két szempont miatt: a hivatalosan diktált és kötelező valutaárfolyam lerontja mindazokat az előnyöket, amelyeket az olcsó belföldi leiben kalkulált kiadásoknál mutatkozó helyzeti adottság jelent, másrészt pedig az afrikai gyapotra bármennyire is szükségünk van, a behozatali és kiviteli rendszert uraló bürokrácia szinte

lehetetlenné teszi, hogy rövid uton lebonyolítsuk ezt a kompenzációs üzletet.

Tehát hiába minden: az aradi öntözőautók csak elvben tudják meghódítani a világpiacot, gyakorlatban nem. Hiába járja be a Ford-képviselők világszervezete útján Afrikát és Ázsiát

az aradi ipari nagyüzem elegáns, angolnyelvű prospektusa, amelynek címlapján a viztorony ékeskedik: Aradon ugylátszik még Fordék világszervezete sem képes segíteni. Rendelés lenne, tömegével, de eladás nincs, az IMASA nem tud szállítani...

És éppen erről van szó: ott kellene közbejöjjenek azok a bizonyos illetékesek, akik az utóbbi időben annyit ígérnek az „Aradért” néven megindult kampánnyal kapcsolatosan. Lehetővé tenni, hogy Arad mesterségesen sorvadásra ítél, de még meglévő értékei kibontakozzanak, lehetővé kellene tenni például, hogy

az aradi gépkocsik elindulhassanak a világ-hírnév felé.

Ez kellene legyen az „Aradért” mozgalom egyik első lépése. Meg kell teremteni a lehetőséget, hogy Arad exportképes termékei piachoz jussanak, hogy többek között a híres aradi butoripar ne sorvadjon el, mint ahogyan ma elsorvad, mert képtelen hozzájutni piacához, amely örömmel venné fel az olcsó és kitűnő aradi árut, ha mód kínálkoznék erre.

Huszmillió kölcsönt vesz fel Targu-Mures városa.

A targumuresi időközi bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott a város által felveendő 20 millió kölcsönnel, miután a kölcsönt a minisztertanács is engedélyezte s az erről szóló engedély a hivatalos lapban is megjelent. Az időközi bizottság elhatározta, hogy a 20 milliót 5 évi időtartamra veszi fel a Postatakarékpénztártól. A kölcsön fedezetét képezik a városi ingatlanai és jövedelmei. Az időközi bizottság felhatalmazta dr. Dandea elnököt, hogy a kölcsönszerződést nyen értelemben írja alá és a pénzt Bucurestiben vegye fel. A város a kölcsönből kifizeti adósságait és megjavítja a vízvezetékét.

OLYAN SÜRGŐS A DOLOG?

Kohn megkéri Grüntől a lánya kezét.

— Sajnálom, — mondja Grün — de nem adhatom a lányomat magához.

— Miért nem? — csodálkozik Kohn.

— Azért, mert azt olvastam az újságban, hogy magának valami piszkos ügyből kifolyólag két hónapot kell ülni.

— Ajvé, — mondja erre Kohn — maguknak olyan sürgős a dolog, hogy még két hónapot se tudnak várni.

Hajmosó és hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
voit Dengi-ház.

Az iparosé a szó! . . .

A belföldi szövetgyárak három hónap leforgása alatt ötven százalékkal emelik a szövetárakat

— Az őszi szöveteket még nem hozták ki a gyárak. — Tetemesen drágultak a szabóipar által használt összes cikkek árai. —

Az áremelkedések következtében gyenge lesz a szabóipar őszi szezonja

Az iparostársadalom egyik legidősebb, legégetőbb problémája

kétségtelenül az árai feltűnő mértékben tapasztalható emelkedése.

Ez a jelenség gátlóként mered az iparos elé úgy a nyersanyagok beszerzésénél, mint a munka vállalásánál. „Az Iparos”-nak az áremelkedésekkel kapcsolatos eddigi cikkeiből megállapítható, hogy

a drágulás kivétel nélkül minden egyes ipari szakmában bekövetkezett és súlyos bonyodalmakat, nehézségeket okozott.

Azonban talán egyetlen szakmát sem érintett olyan súlyosan az árai emelkedése mint a szabóipar, ahol egyrészt

rendkívül nagy az emelkedés, másrészt pedig újabb jelentős drágulással kell számolni.

Erről a helyzetről részletes képet ad

Márton Sándor

alábbi érdekes és alapos nyilatkozatában:

— Ha valaki ruhát akar csináltatni, annak elhatározását természetesen döntően befolyásolja a szövetárak. A szabóipar szempontjából, tehát mindenekelőtt az bir fontossággal, hogy maguk, a szövetanyagok milyen mértékben drágultak meg.

A legmagasabb áremelkedések, érthető okok miatt,

elsősorban az angol szöveteknél tapasztalhatók. Az angol ültöny-szövetek métere 900—950 leiről 1500 leire emelkedett. Az angol télikabát-szövetek ára viszont egy esztendővel ezelőtti 1500 lei volt, ma 2400 lei. — A belföldi olcsóbb szöveteknél 5—10, míg a finomabbaknál 15—25 százalékos az áremelkedés.

Pozitív számokban kifejezve, a helyzet a következő:

Az a belföldi szövet, amely tavaly 550—560 lei volt, ma 600—700 leiért kapható. A télikabát-szövetek ára viszont 950 leiről 1200 leire emelkedett.

Mind ezek természetesen engros árak. Nagyarányu drágulás tapasztalható a hozzávalókban is.

A finom bélés ára tavaly például 160 lei volt, ma már 210 lei.

Az új-bélés 30 százalékkal drágult. A varrókelésekben, tehát a

cérumában, alszőszálban, fűrcben, pamutban, gipszalomban, stb. haza százalékos az emelkedés.

—Súlyosbítja a helyzetet, hogy

a belföldi szövet-gyárak burkolt megegyezést, mondhatnánk kartellit kötöttek és elhatározták, hogy fokozatosan emelik a szövet-árakat.

Erre vall az, hogy, amikor néhány nappal ezelőtt a bucuresti-i posztó-nagykereskedők Braszovba utaztak bevásárlás céljából, valamint a jövő szezon áráinak megbeszélése végett,

a gyárak annál fogadták őket, hogy csak a legszükségesebb mennyiségeket tudják fedezni és, hogy már a közeljövőre árárhány várható.

Ez természetesen részben a nyersanyaghiánynak és behozatali nehézségeknek tudható be. Nálunk tudvalevőleg nincsenek fonalgyárak és ezért a nyersanyagot, illetve a félgártmányunkat nevezhető fonalat Belgiumból, Németországból és Angliából kell behozni. Ezt az árut viszont előre, idegen valutával kell megfizetni.

Hozzájárult az áremelkedéshez az is, hogy a forgalmi adót két és fél százalékról hat százalékra felemelték.

— A belföldi gyárak megegyezésének következményeképpen arra lehet számítani, hogy két-három hónapon belül ötven százalékkal emelkednek a szövetárak.

Az áremelkedést a gyárak fokozatosan kívánják végrehajtani. Ennek a tendenciának tudható be, hogy míg más esztendőben, így tavaly is augusztus közepén a detailisták már fedezték őszi szükségleteiket,

idén még a nagykereskedők legnagyobb része sem jött ki az őszi áruval.

Ez azért történt, mert a nagykereskedő egyrészt nem kapott még új árut a gyáraktól, másrészt pedig a várakozással ki akarja használni az esetleges nagyobb drágulás előnyeit.

— Végeredményben az alábbi következtetéseket lehet levonni:

• A szabóipar őszi szezonja rendkívül gyenge lesz,

mert a piac felfelvőképessége, illetve teherbírása nincs arányban a drágulás mértékével. Ehhez talán fölösleges még hozzáfűzni, hogy az áremelkedések, mint a fentiekben kitűnik,

súlyos károkat okoznak a szabóiparnak.

Maradjon továbbra is védett java az iparosságnak kenyérkereső eszköze: a szerszám

A pénzügyminisztérium által elrendelt szigorú adóbehajtások során olyan események is történtek, amelyeket a minisztérium nem kíván és, melyek ellen éppen a kormányhatóságok adták ki ismételt rendeletet. Az adótörvény értelmében tudvalevőleg az iparosok szerszámaikat tízezer lei értékig nem lehet sem lefoglalni, sem pedig a műhelyből elvinni.

Ezen a héten történt meg Aradon, hogy a pénzügyi közegek nem alkalmazkodtak a törvény és a minisztérium rendeletek intézkedéséhez és egy aradi asztalosmesternél, Izrael Ferencnél adó fejében elvitték a szerszámokat, a gyalupadot és teljesen üresen hagyták a műhelyt. Ebben az ügyben az iparosság tiltakozását jelenti be a pénzügyigazgatónál, valamint a felettes fórumoknál is és reméli, hogy az iparos, akinek szerszámaikat jogtalanul vitték el, azokat rövidesen visszakapja. A pénzügyminiszter többször is kijelentette, hogy szigorú behajtásokat kíván ugyan, de természetesen a törvény keretein belül. Eppen ezért az ország iparossága reméli, hogy az aradihoz hasonló esetek a jövőben nem fordulnak elő és az iparosnak továbbra is védett java marad a szerszám, amely nélkül kenyérét nem keresheti, de adóját sem fizetheti.

ARISZTOKRATAK.

Két fiatal arisztokrata, akik jórészt már elmulatták az ősi vagyont, egy este letűnnek kártyázni és az egyik hajnalra tízezer pengőt nyer.

—Barátom, — mondja a másikkal utközben, ahogy hazafelé mennek — meguntam ezt a léha életet, elhatároztam, hogy holnaptól kezdve más életet kezdek. Nem tudod, kérlek, hogy kell egy bankba pénzt betenni?

— Egy bankba pénzt betenni? Nem tudom, kérlek. Azt hiszem két aláírás kell hozzá.

Emberséges nyugdíjat kért a dobrogeai iparosság kongresszusa az 55 éven telűli iparosok számára

— Ötvenszázalékos vasuti kedvezményt a társadalombiztosító pénztár tagjainak! —

Munkanélküli cipészek készítenek 1500 pár bakkancsot a hadsereg számára

A dobrogeai iparosság kongresszust rendezett, amelyen többek között részt vett Samoil Alexandru, a munkakamarák szenátora is. Samoil megnyitó beszédében

utalt arra a veszélyre, amelyet az ország bór-
iparára a gumibocskor megjelenése jelent.

A kisiparos szövetség érélyes mozgalmat indított az új veszedelem ellen és ennek a mozgalomnak egyik állomása a dobrogeai iparosság constanti gyűlése. A szenátor azt javasolta, hogy

bojkottálják a gumibocskorokat, annál is inkább, mert azok nemcsak az iparosságot teszik tönkre, de egészéleg ártanak mindazoknak, akik gumibocskort viselnek.

Samoil szenátor ezután az iparosság általános kívánságait ismertette és többek közt a következőket sorolta fel:

Kisipari hitelintézet létesítése a kézműipari kamarák megvalósítása, a munkakamarai választások azonnali kiírása, mert a munkakamarákban már három esztendője ideiglenes bizottságok ülnek, emberséges nyugdíjak az ötvenöt éven felüli iparosok számára.

Ezután I. Nicoleu, a kisiparos-szövetség főtitkára számolt be a szövetség tevékenységéről. Közölte, hogy

közbenjártak annak érdekében, hogy a társadalombiztosító pénztár tagjai 50 százalékos

kedvezményt élvezzenek, úgy a vasutakon, mint a dunai hajókon

A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amelyben

tiltakoznak a gumibocskorok konkurrenciája, a túlzott adókvetések, az adóhátralékok szigorú behajtása, a pénzügyintézetek végnélküli sora, a közszükségleti cikkek drágulása a trösztök és kartelek kártékony tevékenysége ellen.

A fővárosban a cipészek tartottak gyűlést, amelyen Dobrescu elnök közölte, hogy a nemzetvédelmi minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy munkanélküli cipészek készíthessenek 1500 pár bakkancsot a hadsereg számára.

Ezek a cipészek ingyen kapnak helyiséget, ahol a munkát elvégezhetik.

CUKROZOTT KOSAR.

Az egyik kis színház édes pici szőke színésznőjének öltözőjébe bement egy ur, hátulról oda lépett a hölgyhöz, befogta a szemét és így szólt:

— Na, ki vagyok? Ha nem találja el megcsókolom. De csak három nevet mondhat.

— A művész gondolkodott egy darabig, aztán gyorsan hadarta:

—Napoleon, Vilmos császár, Edison.

Hogyan állapítják meg és hogyan vetik ki a házadót

— A házadó alól mentes épületek. — A bérérték megállapítása. —

Lapunk egyik legutóbbi számában az új egyenesadó törvénynek a jövedelmi adóra vonatkozó részét közzétettük. Az alábbiakban a törvénynek a házadóra vonatkozó, számos iparost érdeklő szakaszait ismer-tjük.

13. cikk. A beépített ingatlanokból és a velük egy tekintet alá eső tulajdonokból származó jövedelem, amennyiben az I. fejezet rendelkezései alá nem esik, a tulajdonosok, használók, vagy bármely más haszonhajtó dologi jog birtokosai nevében 10 százalékos adó alá esik.

Ha az adózó egy évben hat hónapnál hosszabb ideig külföldön lakik, az adó 20 százalékos, kivéve azt az esetet, midőn az adózó köztisztviselői minőségben vagy hivatalos megbízásból külföldre utazott, ha külföldön legfeljebb hat évig egyetemi vagy más hasonló tanulmányokat folytat vagy két évig speciális tanulmányokat végez.

Az új épületek bruttó jövedelme évi 1 százalékos statisztikai illeték alá esik addig az időig, amíg a 17. cikkben megjelölt adómentességi idő tart.

Az épület alkotó része minden oly ingóberendezés és tartozék is, amely rendeltetésénél fogva ingatlanvá válik.

Az épületekkel egy tekintet alá esnek:

a) a városi üres telkek,

b) kereskedelmi vagy iparvállalatok céljait szolgáló műveletlen területek, mint üzemek, raktárak, továbbá szórakozó helyek, vagy ipari és kereskedelmi nyilvánosságot szolgáló területek.

Ha a beépített ingatlan adózási feltételei bérbeadás, vagy bérbe nem adás útján változtak és az adóköteles jövedelemnek legalább egynegyedrésszel való csökkenése vagy emelkedése állott elő, a 91. cikk szerint és a 18. és 73. cikkeket eltekintve, az adó módosítható ugyanazon összeírás időszak alatt is. A módosítás az adózó vallomása alapján történik, amelyet az adózási feltételek megváltozásától számított egy hónapon belül ad be. Az adózás a módosulást követő hónap első napjától alkalmazandó. Ha vallomás nincs, úgy a módosítás a 92. cikk szerint eszközölendő.

Az előző bekezdésben megjelölt csökkenés nem alkalmazható a statisztikai illetékekre.

14. cikk. Az ingóságoktól együtt bérbeadott épületek után az adó ugyanaz, ami a berendezés nélküli épületek után, nem számítva a rendelkezésük következtében ingatlanokká vált ingóságokat, melyek az ingatlan kihasználására szolgálnak.

Az ingóságok után elért jövedelem a nem kereskedelmi foglalkozásokból eredő jövedelem adója alá esik.

15. cikk. A jövedelem az ingatlan bérértéke alapján állapítandó meg.

A bérérték a bérleti szerződés szerint vagy ennek hiányában, közvetlen becsléssel, szomszédos hasonló ingatlanokkal való összehasonlítás útján állapítandó meg.

Az üres telkeknek a jövedelem a hasonló telkek eladási árának közepes arányosa után számított 5 százalékos kamat szerint állapítandó meg.

A lakbér szerződés árához hozzáadandók a bérleti terhelő összes terhek, amelyek törvényesen a tulajdonos terheit képezik.

16. cikk. Az épületek és ingatlan berendezések után az adóköteles tiszta jövedelem úgy számítandó ki, hogy a bérértékből kezelési, karbantartási, biztosítási és amortizációs költségek címen 20 százalékos levonandó.

Az épületekkel egy tekintet alá eső területeknél a bérérték képezi az adóköteles tiszta jövedelmet.

17. cikk. Mentések ezen adó alól:

1. Állandóan:

a) a középületek vagy a közhasznú intézmények épületei, ha ezeket közszolgáltatásra vagy közhasznú intézmények céljaira használják és jövedelmet nem hoznak. Továbbá az ugyanilyen cél-

ra hasonló intézetek részére ingyen átengedett magánépületek.

Az állam által bérbeadott épületek az állam nevében adóztatnak meg a bérleti útján, aki köteles adóvallomást tenni és az adót fizetni.

b) Az állam által fenntartott vagy segélyezett vallásfelekezetek parochiális épületei, amelyek semmi jövedelmet nem hoznak és amelyek eddig hasonló adómentességet élveztek, továbbá az állam által segélyezett vallásfelekezetek parochiális épületei, amelyek semmiféle jövedelmet nem hoznak.

c) A viszonyosság feltétele mellett a külföldi követségek és konzulátusok tulajdonát képező és általuk elfoglalt épületek.

d) A fahusi épületek, ha mezőgazdák lakásaiként használatnak és amelyek családönként három lakoszával rendelkeznek, továbbá szükséges összes épületek.

2. Ideiglenesen mentések a házadó alól:

a) Az új lakóépületek, amelyeknek lakrészei és beépített területe nem haladja meg az Autonom Építkezési Pénztár felállításáról szóló, 1930. évi 116. számú Hivatalos Lapban közzétett törvény 3. cikkének első bekezdésében előírt feltételeket, három évig attól az időponttól kezdődőleg, amidőn lakhatókká váltak.

A jelen törvény kihirdetéséig (1934. május 5-ig) felépített épületek, valamint, amelyeknek építésére a jelen törvény kihirdetéséig engedélyt kértek és az építkezéseket 1934. augusztus 15-ig megkezdik, 1935. augusztus 15-ig adómentességben részesülnek, mint amelyet a Hivatalos Lap 1933. évi 89. számában közzétett egyenesadó törvény 17. cikke 2. pontjának a) és b) bekezdése előírt. Az új épületek tíz évig attól az időponttól, amidőn lakhatókká vagy iparvállalati célokra használhatók-ká váltak részben vagy egészben.

Ugyanezen, az előző bekezdésben előírt mentességben részesülnek a magasságban, vagy szélességben történt hozzáépítések, ha azok legalább felét teszik ki annak az épületnek, amelyhez a hozzáépítés történt és a többi feltételeknek is megfelelnek.

A javított épületek, ha a javítás gyökeres is, nem tekinthetők új épületeknek és így nem adómentesek.

b) Az üzembevételtől számított tíz évig az elismert természetes ásványvízforrásokhoz tartozó telepek. Ezen határidő után az adó további tíz éven át felére csökken.

c) Az ásványvízes fürdőtelepek, amelyek munkások és köztisztviselők ingyenes gyógyításának céljait szolgálják, addig az ideig, ameddig erre a célra használják.

d) Tíz évig attól az időponttól kezdődőleg, amíg lakhatókká váltak a külön törvényekkel elismert olcsó lakásépítőtársaságok által épített házak.

Ezen időszak után az adó öt évig egynegyedére, további öt évig felére csökken.

Azok az épületek amelyek az adómentesek a társaságok épületek, tíz évig adómentesek.

e) A fővárosban a Cal. Victorien-n épített vagy építendő új házak az 1910. és 1913. évi törvények szerint ugyanazon feltételek mellett adómentesek, mint a d) bekezdésben szereplő házak.

f) Az Autonom Építkezési Pénztár felállításáról szóló 1930. május 30-i törvény szerint épített házak és pedig 20 évig a népies típusú és tizenöt évig a gazdaságos típusú házak, továbbá a javítások, átalakítások és hozzáépítések, amelyek ugyanezen törvény szerint történtek.

g) A szövetkezeti társaságok tulajdonát képező épületek és területek, az 1929. március 28-i szövetkezeti törvény intézkedései szerint.

h) A községi olcsó lakásvállalatok által a város területén vásárolt telkek tíz évig a vásárlástól számítva.

Az adómentesség vonatkozik úgy az állami, mint a pótdórokra.

Az építkezési vállalatoknál az új épületek

jövedelme levonandó az egyenesadók egységesítéséről szóló törvény 42. cikkében megjelölt komplementáris kvóta alá eső összjövedelemből és csak az ugyanezen törvény 30. cikkében megjelölt jövedelmi adóval rovandók meg, amely szerint számítandók a pótdórok is.

Az 1921. évtől 1933. január 1-ig épült új házak, megkezdett épületek, amelyek 1933. év folyamán válnak lakhatókká, további öt évig 75 százalékos, további öt évig pedig 50 százalékos adómentességben részesülnek. Ezeknek az épületeknek jövedelmei mentesek a pótkulcs alól is abban az arányban, amilyen arányban élvezik a jövedelmi adó alól való mentességet, ha ezeket az épületeket a tulajdonosok lakják. Az esetben, ha az épületek bérbe adottak, a százezer leig terjedő jövedelmi rész alól mentes és csak azon jövedelem vonandó adó alá, amely ezen összesen felül van. A jelen bekezdésben előírt adómentességeket az adóösszeíró bizottság és az évi adókiegészítőbizottságok adják meg a törvényes határidőn belül beadott adóvallomások alapján a még hátralévő időre. Az adómentesség attól az időponttól számítandó, amidőn az épület lakhatóvá vált.

18. cikk. A bérérték és az adóköteles tiszta jövedelem a 79. cikkben említett becslőbizottságok által öt évenként állapítatik meg.

A becslőbizottságok úgy az állandó adómentességet nem élvező épületek jövedelmének, mint az adóköteles épületek adójának a helyszínén minden egyes ingatlanra vonatkozóan a Monitörul Oficialban közzéteendő időben fogják végezni.

19. cikk. Az adózók kötelesek minden ingatlanra külön vallomást adni az illető adóhivatalnál, hivatalos blankettán és a pénzügyminiszter által közzéteendő időben.

A bizottságok ezen vallomásokat és a bemutatott iratokat, valamint a kataszteri bejegyzéseket figyelembe fogják venni.

ELEG VOLT EGYSZER.

— Mi, maga antialkoholista lett?

— De mennyire! Mióta egyszer becsíptem és a feleségemet duplán láttam, azóta mindörökké óvakodom ettől a veszedelmes dologtól.

Carei újból a visszaállítandó satumarei munkakamarához fog tartozni.

A munkaügyi miniszter a satumarei munkakamarát, amelyhez Carei is tartozott, feloszlatta és úgy Satumare, mint Carei városát a cluji munkakamarához csatolta. Most, hogy a szakkamarák újjászervezésével a volt munkakamarát Satumare-n újra visszaállították, Carei ismét a munkakamarai választások kiírásának problémáját ugyancsak a szakkamarák felállításával kapcsolatban fogják érinteni. Így mondta ezt Nistor munkaügyi miniszter annak a küldöttségnek, amely sérelmezte a cluji kamarához való tartozását.

KELETI A.

Valamikor régen, nagyon régen, mikor még a tükröt nem ismerték, egy török ember elindult hazulról egy távoli városba az országos vásárra. Bucsuzkodás közben azt mondta neki a felesége:

— Hozzál nekem vásárfiát.

— Igen, fiam, mit akarsz?

— Egy fésűt, amellyel szép fekete hajamat simára fésülhetem. Nézd az égen a holdat, olyan félkör alakú lehet.

A töröknek, mikor elvégezte a dolgát a városban, eszébe jutott, hogy a feleségének vinni kell valamit, de már elfelejtette, hogy mit. Felnézett az égre, ahol a hold ekkor már nem félkör alakú, hanem telihold volt és így szólt a vásárhoz:

— Adj nekem egy olyat, mint az a hold.

A vásáros erre egy tükröt adott neki.

A török haza vitte a tükröt és mikor az asszony belenézett, keservesen sirva fakadt.

— Borzasztó, — mondta — te a szeretőd fényképét hoztad el nekem, ez a szép nő biztosan a kedvesed. Nem is maradok itt nálad, azonnal visszamegyek a mamához.

És visszament a mamához, akitnek elmondotta, hogy mi történt és odaadta neki a tükröt. A mama belenézett a tükörbe és elkezdett nevetni:

— Számár vagy te, lányom. Egy ilyen ronda öregasszonyra vagy te feltékeny?

Egységes kisipari szervezetet!

Szűnjék meg a rendszer amely figyelmen kívül hagyja a kistermelőket és a trösztöket, valamint a kartelleket támogatja

A külkereskedelmi rendszer gyakori változásai miatt megszűnik a kalkuláció lehetősége.
— A kisiparos ma a nagytőke hübérese.

A munkakamarai választások kiírását kéri a kisiparosság

Irta: ARDELEANU ALEXANDRU

Az alábbiakban Ardeleanu Alexandrunak, az egyik legjelentősebb bucuresti-i iparos-szervezet elnökének érdekes cikkét közöljük a kisipar időszéri kérdéseiről. A cikk eredetijét lapunk vezető helyén adjuk.

Az áremelkedések hátrányait és nehézségeit elsősorban az iparososztály érzi meg. Ehhez nem kis mértékben járul hozzá az a mostoha bánásmód, amelyben a vezetőrétegek ezt a termelő és hasznos társadalmi osztályt részesítik. A háború előtt például az O-királyságban az akkori kormányok különböző támogatásokat biztosítottak a kisipar számára, amelynek helyzete már csak azért is könnyebb volt, mert akkor még nem kellett a nagyiparral felvennie a versenyt. Természetesen arra is törekedtek, hogy meggátolják a külföldi iparosok letelepedését, akik előzőlőték az országot és, akik eredményeket értek el, mert hiszen az ö-királyságban iparosság akkor még nem volt szakmálag annyira fejlett. A háború után a kisipar az egyik legruganyosabb és legellenállóbb gazdasági rétegnek bizonyult és munkájával nagymértékben járult hozzá az ország újjáépítéséhez. A gazdasági válság azonban néhány esztendője meggátolja a hazai kisipar fejlődését.

Az egymást követő kormányok nem tulajdonítottak kellő fontosságot a középosztály eme rétegének, amelyet minden segítség nélkül, teljesen magára hagytak.

Az élet megdrágulása természetes következménye annak a gazdasági politikának, amelyet a kapitalista rendszer ügött. Ez a rendszer ugyanis figyelmen kívül hagyja a kistermelőket és minden erejéből támogatja a trösztöket és kartelleket. Ezek a trösztök drágították meg a nyersanyagot és az építkezési anyagokat.

A kisiparos, akinek akarva nem akarva meg kell vásárolnia ezeket a drága árukat,

éppolyan kiszolgáltatott embere a nagytőkének, mint amilyen kiszolgáltatott embere volt a középkorban a hübérnak a hübérese. A kisiparosnak tehát lehetetlenül magas áron kell a nyersanyagokat megfizetnie.

A kereslet hiánya miatt nagy verseny fejlődik ki, ez maga után vonja a munkabérek leszállítását, egyben pedig a kisiparos által végzett munka értékének csökkenését is. Aggodalommal tekintjük a jelenlegi helyzetet, mert nem sokáig tudunk ellenállni. Nézetem szerint a kisiparosság gazdasági fellendülése csak a gazdasági élet komoly átszervezése révén valósítható meg.

Ennek a gazdasági rendszernek arra kell törekednie, hogy visszaadja ugy a mezőgazdasági, mint az ipari munka értékét.

A KÜLKERESKEDELMI RENDSZER.

A kormánynak a külkereskedelmi rendszer változtatására irányuló intézkedései súlyosan érintették a kisiparosságot. Normális időkben a külfölddel való kereskedelmi kapcsolatainkat tudvalevőleg hosszulejáratu kereskedelmi szerződések biztosították, amelyek

egyben azt is jelentették, hogy az árak stabilak és, hogy az iparos stabil árakkal számolhatott.

A jelenlegi rendszer mellett, amelyet az egyes

miniszterek koncepciói szerint változtatnak és, amelyek változásai szoros összefüggésben állnak a valuták árfolyamainak hullámzásával, a

kisipart csőd fenyegeti.

A fogyasztó és megrendelő közönség bizonyos árhoz van szokva, az új, magasabb árak mellett nem akar megrendeléseket eszközölni,

a kisiparosnak tehát viselnie kell az árkülönbözetet, ha nem akarja elveszíteni régi vevőit.

A kisiparos nyeresége ilyen módon tehát egyre csökken.

Ez a rendszer azonban a kisiparosság lassu, de biztos töpikremeneteléhez vezet

A KISIPAROSSÁG MEGSZERVEZÉSÉÉRT...

Szükségesnek tartom az egységes, országos kisipari szervezet megvalósítását.

Ez a szervezet minden öntudatos kisiparos eszménye. Ennek megvalósítása azonban számos akadályba ütközik. A különböző okok között elsősorban kell megemlékezni arról, hogy

megszűnt a vezetők iránti bizalom.

Ezeknek egy része ugyanis, ahelyett, hogy az össz-iparosság érdekeit tartotta volna szem előtt, személyi érdekekért küzdött. Másrészt pedig

az iparosság egyrésze még nem ért el a szakmai öntudatnak arra a fokára, hogy belát-

ná a tömörülés vitális szükségességét.

Hozzájárult ehhez a helyzethez az is, hogy a különböző kormányok jóformán semmit nem tettek a kisiparért. A vezetésem alatt álló szervezetben arra törekszem, hogy megvalósítsuk a fővárosi iparosok egységét.

AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY...

Az iparosság egyik napirenden lévő problémája az ipartörvény egységesítése. Ha tudnánk, hogy ez ugyanugy történik meg, mint a munkásbiztosítási törvény egységesítése, akkor amellett foglalnánk állást, hogy a jelenlegi ideiglenes rendszer maradjon meg.

A társadalombiztosításról szóló törvény egységesítése alkalmával ugyanis egyet ígérték és mást valósítottak meg.

Szükség van az ipari törvények egységesítésére már csak azért is, hogy

megszüntessék a munkakamaráknál uralkodó törvénytelen rendszert.

A munkakamarák ugyanis

maguknak vindikálják azt a jogot, hogy az iparosoknak képesítési bizonyítványokat adjanak ki.

Jelenleg teljes káoszban vagyunk

A munkakamarák azon eljárásának, hogy az iparos szakmai képzettségét ők állapítsák meg, nincs törvényes alapja. Ezt a rendszert miniszteri redelettel léptették életbe.

Epen ezért lenne szükséges a kézműipari kamarák létesítése. Ha ez bekövetkezik, akkor a munkakamara csak az alkalmazottak érdekképviselője lesz.

A kézműveskamaráknak törvényes képviselőt kell biztosítani a szenátusban, valamint a városi és megyei tanácsokban.

Mindaddig azonban, amíg ez nem következik be arra kell törekednünk, hogy

a munkakamarákban minél előbb megejtsék a választásokat.

Arra kérjük a kormányt, hogy

szüntesse meg a jelenlegi törvénytelen állapotot.

A kézműipari kamarák megvalósításáig a munkakamarákba is

az általunk választott képviselőnket akarjuk küldeni

azok helyébe, akik a politikai pártok ajánlására kerültek oda.

Orvoslást kérnek a pékipar összes sérelmeire a pékek szeptember 1-i aradi kongresszusán

A gabonaértékesítési törvény, a forgalmiadó-regiszter megszüntetése, a betegsegélyző pénztár kényszertagsága elleni tiltakozás a kongresszus napirendjén.

Az Ardeal-Bánati Pékszövetség szeptember 1-én tartja Aradon kongresszusát, amelyen a pékipar összes időszéri problémáit, sérelmeit megvitatják. A kongresszus napirendje a következő:

1. Elnöki megnyitó. Üdvözlések. 2. Titkári jelentés az elmúlt évről. 3. Pénztárnoki és ellenőri jelentés. 4. A vezetőség felmentése és új vezetőség választás. 5. Az új gabonaértékesítési törvény. 6. A forgalmiadó regiszter törlését kérjük. 7. A betegsegélyző-pénztár kényszertagsága elleni tiltakozás. 8. „Kenyeret csak péküzetben” A viszonteladást országsszerte tiltsák be. 10. Javaslatok. A kongresszus befejezése után a résztvevők Arad-Podgoriára randulnak ki. Az ál-

lomás másodosztályu várótermében a vendégeket fehérkarszalagos rendezők fogadják, akik a kongresszusra, illetve szállásukra vezetik őket. A kongresszusra érkezőknek Aradig egész jegyet kell váltaniók. A CFR. vezérigazgatóság által adandó engedély megérkezése után a kongresszusról távozó vendégeket a szövetség által kiállított igazolvány alapján díjtalanul utazhatnak vissza ugyanazzal a jeggyel. Sem az oda, sem a visszautazásnál az utat megszakitani nem szabad.

Tekintettel arra, hogy a kongresszuson a pékipar létét érintő, fontos problémákat tárgyalják meg, ezen a megmozduláson előreláthatólag nagy számban képviselteti magát Ardeal és Banat pékiparossága.

EPPEN AZ A BAJ

Dult arccal rohan az uccán Kecseg. Szemben jön vele a barátja, Reszege és megkérdezi:

— Mi bajod van?

— Képzeld, a feleségemtől hetek óta nem kaptam levelet.

— Meg vagy bolondulva? Hiszen a feleséged itt van a városban...

— Eppen az a baj. Ha nem volna itt, karnék tőle levelet.

ELETMENTES

Az ur, aki a fuldoklót kihuzta a vízből, láthatóan megkérdezi:

— Ön egyáltalán nem tud uszni?

— De tudok, — feleli a megmentett.

— Az Istenért, akkor miért nem igyekezett maga is egy kicsit?

— Kinek jut ilyesmi eszébe ilyen szörnyű pillanatban?!

Segitse az állam gépekkel a kisiparosokat

Ezt kérte az ipartörvény javaslatának megvitatására összehívott aradi értekezlet. — Meddig izzheti az özvegyasszony férje iparát?

A legutóbbi sghisoarai iparos-kongresszuson Alexandru Samoil szenátor tudvalevőleg ipartörvényjavaslatot terjesztett elő, amelynek egyes példányait a kiküldöttek között kiosztották tanulmányozás végett. (Ezt a javaslatot ismerteti „Az Iparos”-ban közölt cikksorozatban dr. Vajda Iván.) A javaslat tanulmányozása céljából Coroban Stefan, a kisiparos szövetség aradi fiókjának elnöke értekezletet hívott össze, amelyen számos felszólalás hangzott el. A felszólalásokban az iparosok kiemelték a javaslat előnyeit, ugyanakkor azonban

felsorolták azon kívánságokat is, amelyeket a javaslat nem foglal magában.

Ezek között a lényegesebbek a következők:

A javaslat értelmében az iparosok csak a kézműveskamaraik körzet területén árusíthatnak. Egyes felszólalók azt kérték, hogy ezt a jogot még szorosabban korlátozzák és

az iparos csak abban a városban vagy községben árusíthasson, ahol iparengedélyét kiáltotta.

Ez alól kivételt csak a nagy vásárok képezzenek. Az özvegyekre vonatkozóan a tervezet úgy határoz, hogy ezek férjhezmenetelükig, vagy a férjük halálától számított öt esztendőig izzhassék férjük iparát. Az aradi értekezle-

ten azt kérték, hogy a negyven éven túl lévő özvegyek halálukig izzhassék az ipart.

Több felszólaló annak a kívánságának adott kifejezést, hogy

az állam oly módon segítse a kisiparosokat, hogy gépeket adjon nekik. Ezek a gépek tíz esztendőn belül a kisiparos tulajdonába mennének át.

Foglalkoztak a javaslatnak azzal a pontjával is, hogy legalább annyi kézműveskamara legyen, mint, ahány kereskedelmi és iparkamara van.

Az aradiak azt kérik, hogy legalább harminc kézműves kamarát létesítsenek.

Szóba került az is, hogy a javaslat felhatalmazza a kézműveskamara vezetőt arra, hogy az iparosoknál razziaikat tartsanak. Ezt a szakaszt olyképen kívánják módosítani, hogy

csak a kamara igazgatóságának tagjai vehessenek részt razziaikon és ezek is csak más hatóságokkal karöltve.

A javaslat arról is intézkedik, hogy csak 25 éven feletti iparos legyen a kamara vezetőségébe választott. Ezzel kapcsolatban az a kívánság, hogy csak román állampolgárok lehessenek megválasztottak és pedig olyanok, akik

legalább öt esztendeje önálló iparosok.

Kilónként 18 lejjel emelték Aradon az élesztő árát

A legkisebb sütőüzemre is évi 6—7000 leies tehertöbbletet jelent az élesztő új ára, amely a nagyobb üzemeket 20—30 ezer leies új teherrel sújtja.

Az aradi sütőiparosok között kinos megdöbbenést és nagy elkeseredést idézett elő, hogy az aradi élesztőgyár az élesztő árát kilónként 18 lejjel emelte. A múltban sütőiparosok számára az élesztő kilogrammját 58 lejjel adta a gyár, most márcól-holnapra 76 lejre emelte azt föl.

A sütőiparosok elkeseredését teljesen érthetővé teszi, hogyha tekintetbe vesszük, hogy ez az emelés még a legkisebb sütőipari üzemből is hatalmas többletet jelent, mert

nincs Aradon olyan sütőiparos, akire az élesztő felemelt ára nem róna legalább évi 6—7000 lei tehertöbbletet.

A nagyobb aradi cégekre

18—20, sőt harmincezer leies tehertöbbletet ró az élesztő új ára.

Az élesztőár emelése ügyében a közeli

aradi sütőipari kongresszus is állást fog foglalni.

A sütőiparosok nagy demonstrációra készülnek

és hangsúlyozni fogják, hogy amugy is nagyon súlyos terheiknek ilyen módon való emelése

feltétlenül befolyást kell gyakoroljon a kormányra,

mert a súlyos költségöbbletet egyikük sem bírja el. Adók és más terheik már olyan magasra emelkedtek, hogy nem képesek egzisztenciájuk veszélyeztetése nélkül az új élesztőterhet is elviselni.

Ez érthető is, mert hiszen a súlyos ezresek, amiket a gyár új áraival az érdekelt sütőiparosoktól el akarnak vonni, felérnek egy újabb adó-nemmel.

SKÓT HIVATALNOK.

A skót hivatalnok elsején véletlenül 10 shillinggel több fizetést kap. Óvatosan zsebretezi az összeget és nem szól senkinek. A következő elsején 10 shillinggel kevesebbet kap. Feldúltan rohan a pénztárhoz és hangosan méltatlankodik a hiány miatt.

— A múlt hónapban 10 shillinggel többet fizettünk — mondja a pénztáros —, miért nem szólt akkor is?

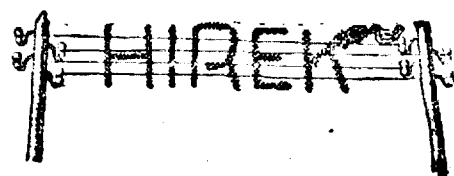
— Egy hibát még csak elnézek, de ha másodszor is előfordul, az már valóban tűrhetetlen.

NU RÄSPUNDE.

— Spune-mi puile, mama e acasă?
— Da.
— Cum se face atunci că sun de un ceas și nu-mi răspunde nimeni?
— Ba e acasă. Dar noi nu locuim aici.

LOGICA.

— Domnule brutar, pâinea este prea mică.
— Nu-i nimic, băiete. Ai să ai mai puțin de cărat.
— Văd însă că imi dai mai puțin bani.
— Nu-i nimic domnule, o să ai mai puțin de numărât.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves köteteknél árengedmény.

Redakcia și administrația — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration — Arad, Căminul Industrieilor-Iparos Otthon.

— Szigoruan behajtják a munkakamaraik illetékeit. A pénzügyminisztérium az összes pénzügyigazgatóságokhoz fontos rendelkezést küldött, melyben előírja, hogy szorgalmazni kell a 0.25 százalékos munkakamaraik illetékek behajtását. Mindazon cégeket, amelyek nem fizetik be a kötelező kamaraik illetékeit, szigoruan megbírságot ják.

— A Iasi-i hónap. Iasi városa a Mihail-akadémia fennállásának századik évfordulójára alkalmából úgynevezett „Iasi-i hónap”-ot rendez, amelyen különös fénnel kívánja megünnepelni a nevezetes évfordulót. A művészeti és kulturális, valamint a város fejlődését bemutató kiállításokon és ünnepségeken kívül szőlészeti, mezőgazdasági és ipari kiállítást is rendez ez alkalmából Iasi városa. A „Iasi-i hónap” 1935 szeptember 29-től október 29-ig tart. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton is felhívja a kerületéhez tartozó összes ipari vállalatokat, vegyenek részt a Iasi-i hónap keretében rendezendő ipari kiállításon. A kiállítás egy parkban lesz, ahol négyzetméterenként 20 lei díj ellenében lehet területet kapni. Közelebbi részletek a Iasi-i hónap szervező bizottságánál (Comitetul de Organizare al lunii Iasi-lor), tudhatók meg.

— A forgalmi adók behajtása. A pénzügyminiszter ismét szigorú rendeletet adott ki, a melyben közegeinek előírja, hogy a forgalmi adó befizetését ellenőrizze. A forgalmi adó tehát mindenkor pontosan befizetendő, mert ellenkező esetben bírságot vetnek ki a mulasztókra.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja

Direcțiunea Grupelor de Ajutor de Înarmantare a Industrieilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restaurantă cu cotizațiile lor, să achite restanțele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează în timpul, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátraleben vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15. §-a értelmében tagsági joguk automatic megeszlik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaik után esedékes:

In Grupa A csoportban: 855. Sot. lui Jacob Weinfeld Jakabné. 856. Carol Ghel Károly.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Direcțiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunicare cu asociații, decedat cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport tagjait, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámkig esedékesek:

In grupa I. csoportban Soția lui Bota Nicolae 786. Nicolae Rényi Miklós 787.

In grupa II. csoportban Soția lui Crucean Gheorghe 872.